سال دوم — شماره ۳۳۹ (روزنامه یومیه عصر) تک شماره شش شاهی

اطلاعات

عصر ۱ شنبه

۳۰ مهرماه ۱۳۰۶ مطابق ۲۶ ربیع الثانی ۱۳۴۶

صاحب امتیاز و مدیر مسئول ع. مسعودی

ناشر: مرکز اطلاعات ایران

محل اداره: — خیابان لاله‌زار عنوان تلگرافی: اطلاعات

نمره تلفون ۴۴۴

قیمت اشتراک: یکساله هشتماهه سه ماهه

طهران ولایات: ۱۰۰ قران - ۵۰ قران - ۲۵ قران

خارجه: - ۱۲۰ قران - ۶۰ قران - ۳۰ قران

طلا در بازار

نوع	خرید	فروش
۱ لیره عثمانی	۴۲،۳۰۰ قران	۴۲،۵۰۰ قران
۱ لیره انگلیسی	۴۸،۲۵۰ «	۴۸،۷۵۰ «
ده مثقالی طلا	۵۰،۵۰۰ «	۵۰،۷۵۰ «
اشرفی	۱۶،۰۰۰ «	۱۶،۲۰۰ «
پنجهزاری	۸،۲۰۰ «	۸،۳۰۰ «
دو هزاری	۳،۵۰۰ «	۳،۶۰۰ «
یك پهلوی	۱۰،۱۵۰ «	۱۰،۳۵۰ «
دو پهلوی	۲۰،۲۰۰ «	۲۰،۴۰۰ «

مظنه بروات تلگرافی خارجه

نوع	خرید	فروش
۱ لیره انگلیسی لندن	۴۹،۸۵۰ قران	۵۰،۲۵۰ قران
صد روپیه بمبئی	۳۷۱،۵۰۰ «	۳۷۵/۵۰ «
صد روپیهٔ بغداد	۳۷۱،۵۰۰ «	۳۷۵/۵۰ «
صد فرانك پاریس	۴۰۲ «	۴۰۶ «
صد بلکا بروکسل	۱۴۲۵ «	۱۴۴۵/ «
صد فرانك ژنو	۱۹۸/ «	۲۰۰/ «
صد لیر ایطالی	۵۶ «	۵۶۹/ «
صد دلار نیویورك	۱۰۳۰ «	۱۰۳۹ «
صد مارك آلمان	۲۴۵ «	۲۴۷/ «

لوایح قرارداد شیلات و گمرکی را امروز مجلس شورای ملی تصویب نمود

مجلس شورای ملی

جلسه ۱۵۹

مورخه یکشنبه ۳۰ مهر ماه ۱۳۰۶

مجلس دوساعت و نیم بظهر بریاست آقای پیرنیا تشکیل گردیده صورت جلسه قبل قرائت و تصویب شد

اظهار شد وارد دستور شویم

وزیر معارف — چون در تحت توجهات اعلیحضرت پهلوی دولت حاضر موفق به الغاء امتیازات حفریات ایران گردید باین جهت لازم میدانم از کیفیت امر خاطر نمایندگان محترم را مسبوق دارم سه مرتبه از زمان ناصرالدین شاه تا مظفرالدین شاه امتیازات حفریات کلیه ایران بدولت فرانسه واگذار شده بود — دفعهٔ اول در تاریخ ۱۶ ذی قعده ۱۳۱۲ هجری در زمان ناصرالدین شاه بترتیبی که عرض می‌کنم حفریات کلیه ایران بدولت فرانسه واگذار شده بود — فصول عهد نامه مزبور را بطریق ذیل قرائت کردند

فصل اول — نظر باتحاد قدیمی و دوستی خالصی که خوش بختانه از سالیان دراز فیمابین دولتین قوی شوکتین ایران و فرانسه موجود است سر کار بندگان اعلیحضرت قدر قدرت شاهنشاه کل ممالك محروسه ایران دامت سلطنته اعطاء میفرمایند بدولت فرانسه امتیاز انحصار اکتشاف آثار عتیقه را در تمام خاك ایران (عدهٔ از وکلا عجب قراردادی بوده !)

فصل دوم — از این امتیاز نامه خارج است تمام اماکن مقدسه مشرفه از قبیل مساجد و مقابر و دانشمندان فرانسه مباشر اعمال حفریه خواهند بود و تمام عادات و رسوم و آداب مملکت را کاملا محترم خواهند شمرد

فصل سوم — تمام مخارج از هرحیث بعهدهٔ دولت فرانسه خواهد بود — دولت علیه ایران بهیچوجه من الوجوه مشارکتی در مخارج نخواهد داشت (عدهٔ از وکلا خیلی لطف فرموده‌اند !)

فصل چهارم — در هر موقعی که از طرف دولت جمهوری فرانسه بکارگذاران دولت علیه اطلاع داده شود که در فلان نقطهٔ معین بنای حفر و انکشاف دارند دولت علیه یك نفر مامور دانای قابلی را معین میفرمایند که در تسهیل و محمولات آنها همراهی و اهتمام نمایند و احترامات لازمه را بدانشمندان فرانسه بعمل آورده مراقب و مواظب باشند که شرایط و مقررات این امتیاز از طرفین مستحکم بماند و همین طور چون دولت فرانسه میخواهد مسئولیت کامل در برابر ایران داشته باشد از دانشمندانی که میایند یك نفر را مامور خواهد نمود که در مواقع انکشاف حاضر باشند و از هر حیث مراقبت کامل بعمل آورند

فصل پنجم — حکومت فرانسه وعده می دهد که نگذارد مامورین خود هیچ گونه حالتی از چگونگی خودشان را طبع و انتشار دهند (خنده وکلا)

فصل ششم — اشیاء نفیسه از قبیل طلا و نقره و جواهر اگر پیدا شود ملك مخصوص دولت ایران خواهد بود ولی چون مامورین فرانسه در اکتشاف آن زحمت کشیده اند اگر بخواهند خریداری نمایند دولت ایران بمیزان نصف آن را بانها خواهد داد و نصف دیگر را درصورتی که دولت علیه خواسته باشد بفروشد دولت فرانسه حق تقدم خواهد داشت

فصل هفتم — از حجاری و خطوط و مجسمه هر چه پیدا می شود میتوانند نقشه و قالب آن را بر دارند و نصف تمام آن متعلق به دولت فرانسه خواهد بود

فصل ۸ — دربرابر این التفات اعلیحضرت قدر قدرت ملوکانه که نسبت بخواهش دولت فرانسه بعمل میاید دولت فرانسه مبلغ ده هزار تومان بحضور بندگان اقدس اعلیحضرت تقدیم خواهد نمود (خنده حضار — آفرین براین بخشش !)

این امتیاز نامه در طهران امضاء شده است در ۱۳۱۵ در زمان مظفرالدین شاه فرمانی صادر میشود دائر بر تکمیل این امتیاز نامه و در اثر صدور آن فرمان در پاریس وزیر مختار دولت ایران آن مقررات را منعقد میکند

دراین فرمان و امتیاز جدید خیلی زیاد تر تسهیلات فراهم گردیده و قید کرده است که دولت علیه ایران امتیاز عتیقه جوئی تمام مملکت خود را بدولت جمهوری فرانسه میدهد که حق خصوصی و ابدی دولت مزبور باشد منجمله نوشته شده است که حق دارند هر قسم بنا و مؤسساتی که بخواهند در ایران بسازند هر قسم بار بخواهند از مملکت خارج حق گمرك و تفتیش نخواهد داشت مگر درسرحد که فقط بازدید نمایند و خلاصه تسهیلات خیلی زیاد تری فراهم شده (فصول فرمان دومی را نیز قرائت کردند) مقصود از تصدیع استحضار خاطر نمایندگان بود این دو فقره امتیازی است که اعطاء شده بود والان در اثر اقتدارات سلطنت پهلوی و توجه مخصوص مجلس شورای ملی به الغاء دفع آنها موفق میشویم (صحیح است — (الغاء این امتیازات میتنی بر دو اصل است یکی این است که دولت فرانسه هم نهایت مساعدت را نموده و همه گونه موافقت کرده است و یکی هم اینکه چون دولت ایران از این تاریخ به بعد برای اداره کردن اشیاء زیر خاکی باید متخصص از خارجه بیاورد و سفارت فرانسه قول داده است که یك نفر برای مدت پنجسال از فرانسه خواسته شود و به محض اینکه کنترات آن متخصص از تصویب مجلس بگذرد این امتیاز بخودی خود ملغاء خواهد بود ضمنا این تذکر را هم میدهم که اشیاء زیر خاکی خیلی زیاد و مهم است باید توجه مخصوصی از طرف مجلس شورای ملی مبذول شود و نیز خیلی ضروری و مهم است که دارای تعمیم معارف اگر بخواهیم مالیات بر مردم تحمیل کنیم و گنجایش نداشته باشد بیائیم و بجای مالیات از این قبیل منابع برای معارف تهیه نمائیم و بنده در نظر دارم یك لایحهٔ دراین خصوص تقدیم مجلس شود که کلیه این عواید اختصاص بمعارف مملکت پیدا کند (صحیح است)

رئیس — قرار داد شیلات مطرح است در کلیات مخالفی دارد (وکلاء خیر) رای گرفته میشود بشور درمواد رای گرفته تصویب شد .

رئیس — درماده اول اعتراضی نرسیده است — در ماده دوم آقای بامداد اعتراض دارند .

بامداد — بنده در تمام این قرار دادها موافقم ورای میدهم برای توضیح چیزی که بنظرم رسیده یکفقره اصلاح در ماده دوم است و آن تبدیل کلمه (خط دخول) به کلمه (مصب) است اگر هیئت دولت قبول کند بسیار خوب و الا مسترد میدارم — قسمت دیگر هم اعتراضم اینست چون دولت ما درست اقدام نمیکردند لبانازفها خیلی تعدی میکردند بنده عرض کردم بعد از جمله (به برادران لبانازوفها واگذار شده بود) نوشته شود (بر طبق نقشه منضمه باین امتیاز) که ازروی اصول منظمی باشد

وزیر معارف — در قسمت اصلاح اول تصور میکنم مقصود مصب نباشد زیرا منظور خط اتصال رودخانه‌هاست بدریا و در قسمت دوم اعتراضشان هم البته دولت برطبق نقشهٔ این اقدام را خواهد کرد و نظریهٔ ایشان تامین شده است

بامداد — بنابر این مسترد میدارم

رئیس — در ماده سوم اعتراضی نرسیده است (وکلاء — خیر) در ماده چهارم آقای بامداد اعتراضی داشته اند که تبصره ذیل اضافه شود

(تبصره — بعد از انقضای مدت این امتیاز سهم غیر منقول طرف جماهیر شوروی مطابق قیمت عادل بدولت بر گذار خواهد شد)

بامداد — بنده نظرم این است که این تبصره اضافه شود زیرا وقتی عواید بالسویه تقسیم می شود اموال غیر منقول باقی می ماند که باید تکلیفش معلوم شود باید نوعی باشد که کمپانی بگوید یا باید واگذار کنید یا پولش را نگیرید — در اینجا منظور این است که کمپانی مکلف باشد اموال غیر منقول را بقیمت عادله بدولت ایران واگذار کند .

شیروانی مخبر کمیسیون — این تذکر در کمیسیون داده شد و از طرف دولت هم توضیح داده شده و تصور میرود با تعهدی که شده اموال غیر منقول را واگذار کنند بهرحال دولت تعهد کرد که این مذاکره را با طرف مقابل بکند و چون نظر طرف مقابل هم دوستی است یقینا قبول خواهند کرد

بامداد — بنا بر این در صورتی که نظر بنده تامین است مسترد میدارم

رئیس — دیگر اعتراضی نیست مگر در ماده ۱۱ که آقای مدرس پیشنهاد کرده اند کلمه تبعه ایران تبدیل شود به اتباع سکنه ایران

مدرس — پیشنهاد اصلاحی که داده‌ام نقطه نظرم این بود که نمی خواهم فرق بین ایرانیان بگذارم یکعده ایرانیانی هستند که در بلاد قفقاز هستند اگر آمدند و سکنی در ایران کردند و مزدشان هم در ایران خرج بشود خوب است ولی اگر آن ایرانی ها بیایند و در اینجا پول بگیرند و بروند درقفقاز خرج کنند بنده مخالفم این بود که بنده این قید را اینجا لازم میدانم که نوشته شود اتباع سکنه ایران .

وزیر معارف — نظریه اقای مدرس صحیح است ولی بدو جهت نمیشود پذیرفت اولا تبعهٔ ایران وقتی مسلم شد تبعیت او در هر جا که باشد باید اورا پذیرفت و نمیشود اتباع ایران را که در خارج هستند آنها را ازحق محروم داشت ولی این نظریه اساسا در مراسله منضمه نمره ۳ تامین گردیده است و بعلاوه این نظریه که اتباع ایران اگر درجای دیگر هستند و میایند در ایران بهتر است که درخود ایران سکنی داشته باشند این را میتوان در نظامنامه هائیکه نوشته میشود اصلاح و قید کرد

شیروانی — بنده بفرمایشات اقای وزیر اضافه میکنم که هم در قرارداد نامینیه مادهٔ هست که نظریهٔ اقای مدرس تامین شده و هم در این قرار داد مادهٔ هست که کلیه مستخدمین باید کاملا تابع مقررات هیئت وزراء ایران باشند بنا براین اگر مسترد دارند یقین دارم نظریه شان تامین گردیده است

مدرس استرداد میکنم .

رئیس — دیگر اعتراضی نیست تا ماده هفدهم که آقای بامداد پیشنهاد کرده اند که قبل از کلمه مجانا اضافه شود (در مدت امتیاز)

بامداد — بنده مقصودم فقط توضیح این قسمت است که اینبنیه مؤسسات بعد از امتیاز در دست آنها نماند اگر این نظر تامین شود مسترد میدارم

وزیر معارف — نظریه ایشان تامین گردیده است زیرا در ماده دیگر تصریح شده است

رئیس — دیگر درمواد اعتراضی نیست مگر در صورت مجلس نمره ۳ که آقاسید یعقوب و آقای کازرونی پیشنهاد نموده‌اند اضافه شود و اگر ثابت شود که قسمتی از دارائی و اثاثیه منقول و غیر منقول مارتین لبانازوف باتباع ایران انتقال یافته باید رضایت آنها جلب شود)

آقاسید یعقوب توضیح داد یك حقوقی اتباع ایران نسبت بمارتین لبانازوفها دارند در اینجا خود دولت میداند نظر ما هم موافق است ولی بقدر امکان باید حقوق اتباع ایران را حفظ نمائیم در مراسلهٔ هم که مبادله شده است کاملا روشن نشده است بنده میخواهم فقط آقای رئیس الوزراء یا مخبر توضیح بدهند که حقوق اتباع ایران در این قسمت از بین نخواهد رفت

شیروانی — این موضوع در کمیسیون کاملا مذاکره شده خلاصه قضیه این است که مارتین لبانازوف دارائی خودش را برگذار کرده این چیز طبیعی است که آنچه دارائی داشته البته منتقل میشود فقط موضوع این است که اگر مارتین لبانازف دعاوی داشته باشد به هیچوجه مربوط باین شرکت نخواهد بود و بنده اطلاع دارم یك دعاوی وقروضی لبانازفها بمردم دارند البته پس از ثبوت وصدور حکم محکمه لبانازفها باید دعاوی خودرا محترم بشمارند اگر ممکن بود بنده بپذیرم قبول میکردم ولی نظریه آقایان در ضمن صورت مجلس و مراسلات تامین گردیده است

وزیر معارف — دعاوی مزبور بر حسب مراسلهٔ رسمی که کمیسر ملی به وزارت خارجهٔ ایران نوشته است تصور میکنم نظریهٔ آقایان تامین شده باشد مراسله این است که دولت اتحاد شوروی رضایت میدهد که دعاوی ثابته اتباع ایران را نسبت به مارتین لبانازف و دعاوی که با مردم دارد دولت شوروی با نظر مساعد آن را تلقی نماید و این کاملا مشخص میدارد که دولت روسیه بدعاوی آنها مساعدت خواهد کرد

آقا سید یعقوب — نظر بنده فقط این بود که دعاوی مردم از لبانازف ها از بین نرود — این نظر باید تامین شود

رئیس — بالاخره چه میکنید (آقا سید یعقوب — چارهٔ نیست جز این که مسترد دارم)

کازرونی اظهار داشت — نظر بنده فقط این است که مطالباتی اگر مردم دارند از بین نرود

شیروانی — بالاخره نظر هم همین است و آقای رئیس الوزراء قبول کردند که تذکر بدهم و در مراسله هم این قید شده است بنا براین جای نگرانی نیست

کازرونی مسترد میدارم

رئیس — شور در کلیات است آقای تقی زاده مخالفند بفرمایند

تقی زاده — بنده باید یکدفعهٔ دیگر تکرار کنم که هیچ نظری جز واضح نبودن عبارت نیست لهذا باید عرض کنم که باین ترتیبی که این قرارداد ها بمجلس آمد و حل و قطع نشده خلاف مصلحت مملکت بوده است و این کار گذشته از اینکه باید زیاد در آن دقت و مطالعه بشود نشده تمام عبارات آن واضح و متن فرانسه را هم ضمیمه داشته باشد و چندین چیز است در این لایحه که بنده نمی فهمم و مطلب آن واضح نیست — یکی از آقایان اعتراضی داده بود که بمادهٔ چهارم تبصره اضافه شود مبنی بر اینکه بعد از انقضای مدت این امتیاز

اموال غیر منقول بدولت واگذار شود و گفته شد دولت وعده کرده است که این قضیه را با اولیای دولت شوروی مذاکره و خاتمه دهد حالا عقیدهٔ بنده این است که عجله نکنیم حال که دولت شوروی موافقت دارد بگذاریم این موضوع را هم تحت مراسله بنویسند بعد در جلسه دیگر ما رای بدهیم زیرا این یك قضیه خیلی مهمی است و حتی بر قانون اساسی هم تفوق دارد و این موضوع تاسیسات خارجیها در ایران و املاك آنها خوب نیست ما بایاع خارجه ملك نمیفروختیم حتی درمعاهده ترکمان چای هم سعی کردیم که املاك بخارجی واگذار نشود در این ماده این قضیه تصریح شده است مقصود اینبه لیانازوف هاهم نیست اراضی هم بانها داده خواهد شد و ممکن است عمارانی تاسیس کنند که کم کم یك قسمت بزرك اینبه آنها بشود چون عجله نداریم ودولت هم امیدواری میدهد که این قضیه را حل کند ما نباید یکی از مهمترین کارهای اساسی خودرا زمین بگذاریم وتا چندسال دیگر مقدار زیادی اموال دست خارجیها باقی بماند

در ماده ششم و هفتم ما اجازه قرض هم بدولت میدهیم قرض ایران بخارجه قبل از جنك بین المللی فقط قرضی بود که بدولت روسیه سابق داشت آن هم در نتیجه دوستی دولت شوروی کنونی بر طبق معاهده ۱۹۱۸ بخشیده شد و دیگر زیر بار قرض نرفتیم وخوشوقتیم از اینکه مملکت قرض ندارد و جمع و خرج خود راطوری نگاهداشته که محتاج به قرض نشده حالا در این دو ماده نوشته شده در صورتیکه دولت ایران حصه خودش را نپردازد دولت شوروی تادیه خواهد نمود و یك جمله هم در آخر ماده ۷ است که میگوید اگر دولت روسیه پرداخته باشد حق نخواهد داشت از عایدات کمپانی بیش از آنچه در ماده ۹ این قرار داد ذکر شده یعنی پنجاه در صد دریافت دارد و این قسمت خیلی مهم است -

در ماده ۱۵ اشکال مهمی است که میگوید تمام مقررات تعهده هیئت مدیره کمپانی خواهد بود این هیئت مرکب از سه نفر ایرانی و سه نفر اتباع دولت شوروی خواهد بود در هر امر مهمی که به نفع هرطرف باشد میتوانند بگذرانند زیرا با یك رای کم و زیاد اکثریت حاصل میشود و این مطابق صلاح نیست درماده ۱۱۰ گفته شده است تمام مستخدمین کمپانی باید مطابق دستور العمل مصوب از طرف هیئت مدیره کمپانی رفتار نمایند در صورتیکه ذکر این جمله هم خوب نیست و باید نوشته شود تمام مستخدمین کمپانی مطیع قوانین ایران باشند و باید این مسئله صریحا قید شود یك چیزی در مراسله نمره ۳ شبلات بنظرم رسید که یك قسمتش صحیح نیست وقسمت دیگرش غیر مفهوم است - دراین جا میگوید هر نوع خیانت و تحریکات درمیان سکنه محل بشود ممنوع و در صورت تخلف بمجازاتهائی که از طرف محاکم ایران معین شود حتی انفصال از شغل خود محکوم خواهد شد این کلمه حتی یعنی آخر این جمله میرساند که اگر هر نوع اقداماتی بکنند آخرین مجازات آنها انفصال از خدمت است و این مثل این است که از طرف رئیس مجلس اخطار نظامنامهٔ بشود در دفعه دوم با قید در صورت مجلس واین قبیل کارها بنابراین این جمله قدری ابهام دارد در قسمت آخر این مراسله میگوید اگر مستخدمین کمپانی بر خلاف مقررات ایران رفتار کنند و محکوم شدند مسئولیت آن متوجه ایران نخواهد بود این عبارت هم بعقیده بنده مفهوم اصلی خود را نمی رساند ما باید متوجه شویم این لایحه را که تصویب میکنیم بدانیم که تصویب ما تصویب اساسی مملکت است این تصویب بطور قطع و استیناف ناپذیر مورد قبول واقع میشود لهذا در یك قضیه بین المللی که دو طرف داردو یك طرف آن متوجه خود ما است

نباید این قدر عجله کنیم بگذارید نظامنامه هم رعایت شود نباید امور بین المللی را اینطور رای داد - مخصوصا در قسمت اراضی غیر منقول بگذاریم دولت مذاکره کند و نوشته بگیرد بعد ما رای بدهیم چونکه دولت امیدواری قوی دارد که آن ها اعتراضی ندارند

شیروانی مخبر کمیسیون - ایشان اشاره فرمودند به اینکه جریان معمولی خود را طی نکرده و بر خلاف مصلحت مملکت است البته از کمیسیون بودجه اسم بردند ولی تصدیق میکنند که اعضاء کمیسیون بودجه از نقطه نظر اطلاع و از اینکه در کمیسیونهای خارجه و فواید عامه هم بوده اند از اعضاء کمیسیون های مزبوره کمتر بی بهره نیستند و این نکته راهم باید مورد توجه داشته باشند که امور مهمه همیشه مرهون دقت خودش است وضمیمه ای که در خارج دیده می شود البته مجلس هم باید طوری اقدام نماید که هم مصالح داخلی تشخیص داده شده وهم امنیت مملکت محفوظ ماند وهم مصالح بین المللی رعایت شود آقایانی که علاقمند به تسریع در کار هستند تصدیق می کنند هر ساعت این قرارداد ها زودتر تصویب شود به نفع مملکت خواهد بود و تاثیرات کاملی از نقطه نظر رفاهیت مردم و آرامش خواهد داشت (صحیح است) بنا بر این نرفتن این لایحه بکمیسیون فواید عامه وخارجه این قدر ها مؤثر نیست و ما بر خلاف مصالح هم تشخیص نمیدهیم زیرا جریان قانونی و نظامنامه آن طی شده است

اما ایرادی که راجع به اراضی و اموال غیر منقول فرمودند این ایراد به خود آقای رئیس الوزراء در کمیسیون شد و ایشان تعهد کردند که اصلاح کنند وبالاخره تعهدات ایشان را که مورد اطمینان ماهستند باید محترم شمرد وما آن تعهد را جزو قانون میشماریم (صحیح است) بعلاوه این اموال منقول وغیر منقول که امروز ما میخواهیم بگیریم در تصرف آنها بود و بر طبق این لایحه در تصرف ما قرار میگیرد اینکه اشاره کردند بمعاهده ترکمان چای که در آن معاهده هم حق املاك بخارجی ندارم بنده در عوض آنجا کاپیتولاسیون و حق قضاوت قنسولات بر قرار گردید که صد مرتبه تنگین تر و بد تر بود امروز اتباع روس و انگلیس و فرانسه و غیره در برابر میز محاکمه بالتساوی محاکمه میشوند و بنده آنقدر ها این قضیه را دربرابر آن مشکل نمیدانم - فرمودند در ماده ۶ نوشته شده قرض گرفته شود و این کار خوبی نیست بله در صورتی که قرض برای مصارف بیربطی گرفته شود البته بد است ولی اگر قرض برای اصلاحات و توسعه اقتصادی گرفته شود بسیار خوب خواهد بود ما اگر قرض بکنیم وجاه نفط دایر کنیم و از عایدات آن در همان سال بتوانیم قرض خودرا بپردازیم بداست ؟ - بنده این قبیل قرض ها را کاملا مصالح صلاح میدانم بعلاوه ما نخواسته ایم یك مبلغ هنگفتی قرض بگیریم اساسا سه ملیون سرمایه این شرکت خواهد بود که یك ملیون و نیم آن را دولت ایران می پردازد و تمام اموال منقول وغیرمنقول و عواید گذشته را جزو سرمایه ایران محسوب خواهند کرد این هاتمام تسهیلاتی است که فراهم شده حتی کلیه عایداتی که در این مدت حاصل شده واز دست رفته بود آنرا هم حساب میکنندو جزو این سرمایه خواهد شد و شاید یك کرور بیشتر سرمایه کسر نماند بنابراین بنده نمیدانم دولت چه قرضی می کند کمپانی باین شکل سرمایه خود را تکمیل می کند قسمت دیگر نظریات ایشان راجع به اختلاف هیئت مدیره بود این هیئت مدیره شش نفری که قبلا اساسنامه برای خود ترتیب خواهند داد تحت مقررات جاریه ایران هستند واگر ملاحظه فرمایند در جای دیگر این لایحه نوشته شده است تابع تمام قوانین ما هستند

در اینجا فرمودند مجازاتی که برای یك عضو کمپانی معلوم شده کم است انفصال از خدمت کافی نیست ممکن است آقای تقی زاده پیشنهاد کنند دم توپش گذاشت بعلاوه مثل اشخاص عادی میرود بعدلیه و برطبق قانون مجازات در حق متخلفین حکم صادر میشود . در خاتمه بیاناتشان از سنگینی تعهدات و اینکه باید درآن خیلی دقت کرد صحبت کردند ما آنطور که ایشان سنگین تصور کرده اند نمی بینیم بلکه عهدنامه پریروز را یك ستارهٔ افتخاری درپیشانی دوره ششم می دانیم از آن که بگذریم در این مسائل هم که اصول تجارتی است حاضرشده اند متساویا شرکت کنند

یك نکته را هم عرض کنم و آن راجع به مقاولات و تعهدات ما با جامعه ملل است که آقای تقی زاده در جلسه پریروز مثل اینکه عقد ازدواج میخواهند بکنند اقرار از مجلس گرفتند نه یکمرتبه بلکه چندین دفعه تکرار کردند که باید آن تعهدات را محترم شمرد خود ایشان باید تصدیق کنند که عهود و قراردادی برای مملکت نافع است که پشت سر آن سرنیزه باشد و خونبختانه هست (صحیح است)

اظهار شد مذاکرات کافی است

آقاسید یعقوب — راجع به اراضی

آقای رئیس الوزراء توضیح ندادند

رئیس الوزراء - بنده یکمرتبه گفته ام حالا هم عرض میکنم که این نظریه راجع باراضی تامین گردیده و موافقت کامل حاصل است

دکتر مصدق - بنده اجازه میخواهم

رئیس - مذاکره کافی شده است

ماده واحده راجع به شبلات بطریق ذیل قرائت گردید .

ماده واحده - مجلس شورای ملی لایحه شبلات را که دارای بیست و یك ماده وپنج صورت مجلس و پنج مراسله میباشد ودرتاریخ ۸ مهرماه ۱۳۰۶ (اول اکتبر ۱۹۲۷) بین نمایندگان ایران و اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی امضاء شده است تصویب واجازه مبادله صحه شده نسخه آنها را بدولت می دهد

وزیر معارف اصلاح کلمهٔ نسخه را به نسخ پیشنهاد ومخبر کمیسیون هم موافقت کردند

بقیام و قعود نسبت به لایحهٔ فوق رای گرفته تصویب و تنفس داده شد

بعد از تنفس مجلس ظهر مجددا انعقاد یافت

رئیس — آقای حاج آقارضا رفیع پیشنهاد کردند که چون لایحهٔ شبلات لایحهٔ مخارج است با ورقه رای گرفته شود

نسبت به مادهٔ واحدهٔ فوق با ورقه رای گرفته شد . از ۸۹ نفر عدهٔ حضار لایحه شبلات باکثریت ۷۹ ورقه سفید تصویب گردید (ممتحنین آقایان - دکتر مصدق — مدرس - معتمد التولیه - حاج آقاحسین زنجانی - میرزا ابراهیم آشتیانی - شیخ بیات - معظمی - آقازاده خراسانی ساکسیان بودند)

قرار داد گمرکی

رئیس قرارداد گمرکی مطرح است شور در کلیات لایحه است

دکتر مصدق — بنده همیشه مایلم لوایحی که مطرح میشود عقاید خود را بگویم در این لایحه یك ماده است که بینی و بین الله نافع است و آمال ملی ما است و آن راجع به استقلال گمرکی است که دولت هروقت خواست تعرفه گمرکی خود را باسایر دول هم تغییر دهد و به نفع مملکت بود دولت شوروی هم قبول کند ولی همین طور که یك مواد نافعی دارد موادی هم هست که باید در آن مذاکره شود و اصلاح گردد

هر قدر در یك مسائلی بیشتر مذاکره شود خوبی و بدی آن بهتر مسلم می گردد اگر بد است بدی آن و اگر خوب است خوبی آن مشخص میشود ولی اگر خوب باشد ونگذاشتند مذاکره شود نه خوبی و نه بدی بلکه بالاخره بدی آن معلوم می شود همین لایحه که آقای وزیر معارف صبح خواندند که در دوسیه ها پیدا کرده اند یکی از همین چیز هائی است که بدون مطالعه گذشته است بنابر این باید گذاشت اظهار عقیده شود در آن عصر هم اظهار عقیده میشده اگر نوشتجات ملکم را بخوانید تصدیق میکنید که تمام بر خیر مملکت بوده است ولی چون دست هائی بوده که ملکم و اشخاص دیگری که عقاید خیری داشته اند نمیگذاشتند اظهار دارند طور دیگری تعبیر میکردند باین جهت عقاید و نظریات آن ها هم پیشرفت نمیکرد

وبالاخره نظریات آنها در پس پرده می ماند ونتیجه اش این قبیل قرارداد ها وامتیازاتی شد که دست فرانسوی وغیره باقی مانده است پس درعصر پهلوی ودرسایه مجلس باید اریك کار ویك دگری جلوگیری نکرد (همهمه زیادبین وکلاء کی جلوگیری کرده است زنك رئیس) عقیده ام این است که درمسائل باید بیشتر مذاکره شود هر قدر بیشتر صحبت بشود بیشتر بمصلحت مملکت خواهد بود

ما یك تعرفهٔ ۱۹۰۳ داشتیم که درزمان قبل از مشروطیت ایران با دول مجری داشتیم و بعدهم یك تعرفه درسال ۱۹۲۰ داشتیم که اجرا شد ولی رسمیت هم ندارد همیشه برای اجرای این دو تعرفه با دولت روسیه مذاکراتی بود وبالاخره همان تعرفه ۱۹۰۳ را دولت روسیه مجری داشت حالا باید بدانیم که این تعرفه مطابق کدام یك از این دو تعرفه هاست آقای وزیر معارف فرمود این قرارداد را متخصصین رفته اند و روی اصل تخصص تنظیم کرده اند البته درقسمت خود تخصص دارند ولی این مربوط به این نیست که ما نتوانیم در اصول یك قضایا دریك مسائلی که تقریبا روش است مطالعه کنیم در تعرفه گمرکی دو اصل مورد توجه واقع میشود یکی واردات است که باید از نقطه نظر تعادل دخل و خرج گمرك متناسبی بر قرار گرد که مصنوعات داخلی تشویق شود یکی هم صادرات است که بایداز نظر اکثر آن گمرك تدوین کرده و این یك اشخاص مخصوصی را نمی خواهد که آقای وزیر فرمودند همینکه متخصص رفته است دیگر نباید حرف زد این را هم تصدیق میکنم که هر کس در هر چیزی تخصص دارد مثلا روزی مهمانی داشتم و کسی با من غذا میخورد و مرغی در بین بود من تا سرم را آنطرف کردم دیدم تمام مرغ خورده شد گفتم چطور شما باین زودی تمام مرغ را خوردید گفت در خوردن مرغ تخصص دارم (خنده حضار) حالا هم هر کس دریك چیز بخصوص متخصص است

خلاصه دولت شوروی اجازه گرفت که تعرفه ۱۹۰۳ را اجرا کند این تعرفه گمرکی را که امروز صبح به بنده دادند وحالا مطرح است من در آن مطالعه نکردم ومعلوم نیست که این مطابق ۱۹۰۳ است یا مطابق ۱۹۲۰ و بالاخره عایداتی حاصل می شود یا کسر عایداتی پیدا می شود بهیچوجه معلوم نیست وباید یك ستون برای تعرفه قدیم و یك ستون برای تعرفه جدید باشد که بدانیم اشیاء چه تفاوتی کرده است مثلا قند چه بوده چه شده نفت همین طور بنده این تعرفه را باید ببرم مطابقه بکنم بعد بیایم رای بدهم علاوه بر این خود گمرك باید حساب کند که در نتیجه اجرای این تعرفه چه تفاوتی با قرار داد ۱۹۰۳ وباقرارداد ۱۹۲۰ خواهد کرد یك موضوعی هم هست که پس از تصویب این قرار داد دولت جنوبی هم فورا همین تعرفه را قبول خواهد کرد و میخواهد اجرا کند ، بنا براین لازم است آقایان نمایندگان محترم دریك قضیه باین مهمی که میخواهند اشیاء تجملی را کمتر و اشیاء داخلی رابیشتر رواج و تشویق دهند باید مطالعه زیادتر شده باشد ومن اگر آدم باوجدانی هستم باید رای را مطابق فهم خودم بدهم

رئیس - راجع بحقوق گمرکی چند نفر از نمایندگان هم سؤال کرده اند که میزانش چیست باید گفته شود

وزیر عدلیه — گمان میکنم درقسمت اول بیانات ایشان ودرضرورت اینکه مطالب باید همیشه گفته شود و مورد بحث واقع گردد هیچ محل شبهه و تردیدی نیاشد وبهیچوجه مجلس شورای ملی هم نخواسته است جلوگیری بکند «صحیح است» فقط ممکن است در یك مواردی مطابق نظامنامه و مقررات داخلی بیشتر موقع نرسد که مطالب خودشان را بگویند و این رعایت نظامنامه را تصور نمیکنم بشود جلوگیری نامید « صحیح است » نماینده محترم اشاره کردند که یك خوبی هست و موادی هم هست که باید بیشتر در آن مطالعه شود . وقتی ما درمورد عمل میرسیم و میخواهیم به فرض آقا آن خوب وبد رابهم تطبیق کنیم می بینیم باید بعضی مسائل رارعایت کرد اگر یك کارهای خوبی ویك مواد خیلی خوبی در پیش است قدری ماهم باصطلاح شل بگیریم . عمده فرمایشات آقای دکتر مصدق راجع به این بود که دو تعرفه ۱۹۰۳ و ۱۹۲۰ که معمول و مجری بوده کدام یك باین قرار داد تطبیق میکنند واین تعرفه چه صورتی پیدا میکنند این جا لازم است عرض کنم که ما نمی خواهیم این تعرفه را نسبت به همه اجرا کنیم و دولت و مجلس بهیچوجه این نظر را ندارد باین جهت هیچ دولتی نمی تواند بر طبق این تعرفه رفتار کند(صحیح است) این قراردادی است که ما با دولت شوروی منعقد میکنیم و اساس مهمی که در این قرار داد پیش بینی شده و منظور دولت است اهمیت استقلال گمرکی است که دولت ایران میتواند تعرفه گمرك خود را مستقلا بر طبق صلاح و احتیاجات مملکت تدوین نماید و دولت شوروی این

تسهیل را هم فراهم کرده که هر وقت دولت ایران قرار دادی بر طبق صلاح مملکت وضع نماید دولت شوروی هم اجرای ان را تقبل نماید (صحیح است) و آن حقی که فرمودند دولت های دیگر از این تعرفه خواهد داشت بهیچوجه مورد نظر نیست (صحیح است)

ما می خواهیم سیاستی را تعقیب کنیم که یك ترتیب مستقلی راجع به تعرفه گمرکی و غیره با تمام ممالك داشته باشیم (صحیح است)

گفتگو هم در این است که این قرار داد تا زمانی است که ما تعرفه گمرکی خود را مستقلا تنظیم کنیم و اهمیت این مسئله فوق العاده واضح وروشن است

الان این تعرفه که فرمودند معلوم نیست چه تفاوتی در عایدات ما پیدا خواهد کرد یك ملیون و نیم اضافه عایدات برای ما پیدا خواهد کرد بنا بر این تصور نمیکنم هیچگونه نگرانی باشد سدر یاد داشت هائی که بنده از بیانات ایشان کرده بودم این مسائل بود که از طرف دولت جواب عرض کردم بقیه مذاکرات ایشان چون ارتباطی با این مسائل نداشت عرضی نمیکنم

شیروانی — قسمت اول فرمایشات نماینده محترم این بود که نمی گذارند اظهارات بشود و ضررهائی تصور میکردند اگر چنین اقدامی شده باشد که نگذاشته اند صحبت بشود بنده هم با ایشان موافقم ولی اگر کسی مانع نباشد آنوقت بگویند که نگذاشته اند صحبت بشود بعقیده بنده این ضررش خیلی زیادتر است (صحیح است) پس اظهار اینکه نمیگذارند صحبت شود ضررش زیادتر است همه کس آزاد ست عقاید و نظریات خود را بگوید و هیچکس هم مانع نیست

تمجیدی که از ماده راجع باستقلال گمرکی فرمودند باید تصدیق بفرمایند که در مقابل یك چنین امر مهمی که اسارت گمرکی ما مرتفع میشود برفرض اینکه پنج سال قرار داد گمرکی داشته باشیم و همچنین یك تسهیلاتی هم فراهم کنیم هیچ اهمیت ندارد

ما نه تنها این فایده را می بریم بلکه بنده خودم صورت تعرفه ها را مقایسه کرده ویك ملیون و پانصد وسه هزار تومان تفاوت درعایدات ما پیدا میشود در این تعرفه بعضی اقلام هست که از تعرفه ۱۹۰۳ هم کمتر و بعضی اقلام هست که از تعرفه ۱۹۲۰ هم زیادتر است و رویهمرفته این مبالغ در جمع عایدات گمرك ما با دولت شوروی پیدا میشود یك موفقیت دیگر هم هست وان اینست که در هر موقع که بخواهیم یك تعرفه متناسب با وضعیات خودمان درست کنیم آن تعرفه قائم مقام خواهد بود سدرین جا آقای دکتر مصدق فرصتی پیدا کردند و تصور کردند دولت بدون اینکه حساب بکند وداخل اقلام شده باشد لایحه آورده است و مجلس هم بدون مطالعه میخواهد رای بدهد در صورتی که کمیسیون بودجه مدتی روی آن مطالعه کرده وخودایشان فقط یك روز آمدند و دیگر نیامدند و این مقایسه هم که راجع به رجال عهد سابق و ملکم خان فرمودند بهیچوجه متناسب با وضعیت حاضره نیست

اظهار شد مذاکرات کافی است

آقا سید یعقوب مخالف و اظهار داشت راجع به حقوق گمرکی قند توضیح داده نشده است

شیروانی — در تعرفه ۱۹۰۳ قیمت قند سه شاهی بوده است و درین تعرفه یازده شاهی بعلاوه تا یك قران هم میتوانیم اضافه کنیم

رای بشور در مواد گرفته تصویب شد

در مواد اعتراضی وارد نشده بود مگر یك فقره اعتراض دکتر مصدق در مراسله که عبارت « دولت علیه ایران از طرف خود امیدوار است» تبدیل شود به اینکه « دولت علیه ایران زیحق خواهد بود »

پس از توضیحات آقای دکتر مصدق دایر باینکه باید مطلب روشن نوشته شود و کلمه امیدوار نتیجه نخواهد داشت آقای داور وزیر عدلیه اظهار داشتند که منظور این ماده رعایت اصل تساوی است دولت که امضاء کرده بهمین معنی میشناسد که هر طور دیگران رفتار میکنند بهمان نسبت ما هم نسبت بانها رفتار کنیم و بالاخره اصل تساوی را کاملا مراعات نمائیم —

اظهار شد مذاکرات کافی است

ماده واحده بطریق ذیل قرائت شد

ماده واحده — مجلس شورای ملی قرار داد گمرکی را که دارای چهار ماده ویکصورت مجلس و یك مراسله و تعرفه های ضمیمه ا . د . ج میباشد ودر تاریخ (اول اکتبر ۱۹۲۷ مطابق هشتم مهرماه ۱۳۰۶) بین نمایندگان ایران و اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی امضاء شده تصویب واجازه مبادله نسخ صحه شده آن را بدولت میدهد

نسبت بماده واحده باورقه اخذرای بعمل آمده از ۸۹ نفر عده حاضر باکثریت ۷۹ رای تصویب گردید (ممتنعین آقایان مدرس — دکتر مصدق — نقی زاده — معتمد التولیه — حاج آقا حسین زنجانی — حاج شیخ بیات — حاج میرزا مرتضی کرمانی — میرزا یوسف خان عدل — ساکینیان — فیروز آبادی

یکساعت ونیم بعد از ظهر جلسه ختم گردید جلسه آتیه روز سه شنبه دستور لایحه متخصص ذوب آهن و چند فقره شهریه وانتخاب کمیسیونها تعیین گردید

اخبار داخله

در هیئت وزراء

آقای رئیس الوزراء مقارن ظهر از مجلس شورای ملی درهیئت وزراء حضور بهمرسانیده و تامدتی بعد از ظهر مشغول مراجعه باور جاریه و صدور دستور لازمه بوده اند

تلگراف از آنقره

بطور خصوصی اطلاع یافته ایم که بین آقای فروغی نماینده دولت ایران با نمایندگان دولت ترکیه درامور سرحدی واختلافات راجعه به آن موافقت حاصل شده وقریبا مسائل مزبوره خاتمه خواهد یافت — آقای فروغی مشغول تهیه راپرت جامعی در اینخصوص میباشند که بهیئت دولت تقدیم نمایند

اقدامات وزارت امور خارجه

وزارت امور خارجه مدتی است (در تعقیب الغاء کاپیتولاسیون) بادول متحابه مشغول تهیه وتنظیم پروژه هائی راجع به عقد قرار داد های جدید میباشد

اخیرا یك عده از پروتکل های مزبوره تهیه و تنظیم شده و قریبا برای تصویب به هیئت وزراء تقدیم خواهد شد

تلگراف از مسکو

بر طبق تلگراف واصله از مسکو بین آقای انصاری وزیر امور خارجه و نمایندگان دولت اتحاد شوروی راجع به بقیه مسائل معوقه بین دولتین موافقت حاصل شده است و از طرف آقای انصاری راپرت مشروحی نیز دراین خصوص به هیئت دولت تقدیم شده است

از طرف هیئت دولت نیز دستورات لازمه در خصوص عقد قرار داد راجع به پاره مسائل به ایشان داده شده است — بطوریکه اطلاع یافته ایم آقای وزیر امور خارجه پس از خاتمه ماموریت خود قریبا بطرف مرکز عزیمت خواهند نمود

عملیات سرباز گیری

کمیسیون سرباز گیری امروز در تکیه دولت تشکیل و مشغول قرائت مشمولین ناحیه ۹ بوده اند — عده حاضره برای معاینه اعزام و دستورات لازمه برای احضار غائبین داده شد

***

بر طبق تلگراف واصله از اصفهان علاوه بر عده که مشمول قانون نظام اجباری بوده اند تاکنون عده کثیری نیز بطور افتخاری حاضر بخدمت نظام اجباری گردیده و خودرا معرفی کرده اند

تقدیم لایحه

لایحه روده که از طرف کمیسیون متشکله تهیه و تنظیم شده بود امروز به هیئت وزراء برای تصویب تقدیم گردید

تلگرافهای خارجه

از مسکو مورخه ۲۳ اکتبر

دراطراف معاهدات شوروی — ایران

بادکوبه — بمناسبت امضای معاهدات شوروی — ایران دراطاق تجارت آذربایجان قفقاز جلسه باشکوهی باشرکت تجار ایرانی منعقد گردید اسفندیاری ژنرال قونسول ایران در آذربایجان و فرید بیك ژنرال قونسل ترکیه و نمایندگان کمیسر امور خارجه و تشکیلات شوروی حضور بهمرسانیدند

پس از خاتمه بیانات تهنیت آمیز نمایندگان حکومت آذربایجان و بورس بادکوبه اسفندیاری ژنرال قنسول ایران بایراد نطق پرداخته وپس از تبلیغ تهنیت شاه و وزیر خارجه ایران اظهار داشت که تمام معاهدات منعقده دلیل علنی هستند بر اینکه بین دو مملکت دوست هیچگونه عدم صراحتی ممکن نیست باشد

بعد بعضی از تجار ایرانی بیاناتی ایراد کرده و از امضای معاهدات اظهار مسرت نمودند

بر طبق پیشنهاد تجار ایرانی از طرف مجلس تلگرافات تهنیت آمیزی به چیچرین وعلیقلیخان انصاری مخابره شد

اعتصاب در آلمان

برلن — اعتصاب معدنچیان آلمان در آلمان وسطی تقریبا در تمام معادن کاملا جریان دارد بر اثر اعلان اعتصاب بعضی از موسسات عمده مجبور شدند که بعلت نقصان ذغال کارهای خودرا تعطیل کنند —

اعتصاب بانهضت بزرگی جریان دارد داو طلبانی برای خود اعتصاب دیده نشده هرچند که اولیای معادن برای داوطلبان انعام بزرگی وعده میدهند

اعتصاب کنندگان تقاضا دارند که ترتیب هشت ساعت کار در روز مجددا برقرار شود و بعضی اضافاتی درحقوق کارگران منظور گردد

نطق کمال پاشا

آنقره — درکنگره حزب خلق ترکیه کمال پاشا نطق مفصلی راجع باوضاع ترکیه ایراد نمود که شش ساعت طول کشید —

در مجلس ایران

طهران — اطلاع میدهند که سهراب ساکینیان وکیل مجلس اظهار داشته است که برله عهد نامه عدم تعرض بین اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی وایران رای داده و بدین مناسبت مجلس متذکر می شود عهد نامه باتفاق آراء تصویب شده است

اعتصاب در اسپانیا

مادرید — در اسپانیا اعتصاب عمومی معدنچیان اعلان شده مملکت آرام نیست چندین مصادمه بین اعتصاب کنندگان وعساکر روی داده عساکر دولتی شلیك کردند و اعتصاب کنندگان بمب میانداختند عده مقتول و مجروح شده

فتح اعتصاب کنندگان

مادرید — اعتصاب معدنچیان با فتح کامل اعتصاب کنندگان خاتمه یافت صاحبان مؤسسات تمام شرایط کارگران را قبول کردند

به کوك اجازه ورود ندادند

ورشو — دولت لهستان از صدور اجازه ورود به کوك منشی اتحادیه معدن چیان انگلیس که برای حضور در کنفرانس اتحادیه بین المللی معدنچیان عازم لهستان بود امتناع ورزید

قطع روابط بین نانکین واوخان

نانکین — نانکین و اوخان قطع روابط کردند

لوست سیتی

— ۵ —

شیری به طرف آنها حمله کرده و همراه کاکا را بیك خیز ربوده و پاره میکند — کاکا از ترس فریاد بلندی کشیده و معاونش که صدای او را می شنود تفنك استقلی را بر داشته و بطرف شیر رفته و با یك تیر حیوان بیچاره را بیجان می نماید — از صدای تیر پیری که از آن حوالی میگذشت متوحش و فرار کرده و داخل غاری برای پنهان کردن خود می شود — اتفاقا این غار همان غاری است که استقلی القبا را پنهان کرده بود — القبا چشمش به مهمان مهیب جدید الورود افتاده شروع می کند با تمام قوت فریاد کردن و استقلی را برای استمداد خود صدا کردن — استقلی صدای مشار الیها راشنیده و بطرف غار دوید و چون جز کمندی که بزرا خلاص کرده بود اسلحهٔ دیگری نداشت بدون فوت وقت داخل غار شده وبا شجاعت و زرنگی فوق العاده با همان کمند ببر را گرفتار و طناب آنرا تکانهای سختی داده و گلوی حیوان را کاملا میفشارد بعد سر طناب کمند را به سنك بزرگی بسته و القبا را در بغل کشیده از غار خارج میشود

میشل که در جنگل مشغول گردش بود و بهیچوجه از این گذارشات خبری نداشت مصادف به کاکا و عمالش که برای دستگیری استقلی ورفقایش آمده بودند شده و گرفتار میشود

استقلی که از غار خارج شد چشمش به کاکا و وحشیها افتاده و از زیادتی عده آنها متوحش گردید معهذا وقتی که کاکا به آن ها نزدیك شده و میخواهد دست طرف دختر دراز کند استقلی با ترك پا او را چند قدم دور میکند — کاکا غضبناك شده و به عمالش امر میدهد که آنها را دستگیر نمایند و باوجود دفاع سختی که استقلی کرد متابعان کاکا غالب و آنها را دستگیر مینماید

کاکا القبا را ترك خود بر فیل سوار کرده و بهمراهانش امر میدهد که میشل و استقلی را تحت الحفظ بیاورند — پس از مقداری که حرکت کردند به دهکده که محل سکنای قرمز پوستان بود رسیدند

درحوالی این دهکده مدتی بود که فیلی دیوانه پیدا شده بود و هر چند روز یکمرتبه به این قریه حملهٔ آورده و مقداری از آن را خراب و ویران میکرد — اتفاقا همانروز هم فیل حمله آورده و اهالی دهکده از ترس فرار میکردند

رئیس این دهکده که از دوستان کاکا بود بمحض ورود انها به استقبال شتافته و خوش آمد گویان کاکا و اتباعش را وارد منزل خود کرد — کاکا بمشار الیه دستور میدهد که استقلی و میشل را در اطاقی حبس نماید — رئیس دهکده فورا بملازمان خود دستور میدهد که دستهای میشل واستقلی را بطور مخصوصی بسته وسپس انهارا در اطاقی محبوس و چند نفر از اطفال وحشی را برای اذیت کردن انها گمارده و خارج میشود —

کاکا دختر را با خود داخل منزل کرده و مشار الیه را در اطاق علیحدهٔ محبوس مینمایند — القبا به فکر حامیان خود بود که آیا وحشی ها چه به انها کرده ومال کار انها به کجا خواهد رسید — یکی از دختران بومی که درهمان محوطه محبس میشل واستقلی مشغول بازی با میمون خود بود چشمش به میشل افتاده و کم کم مجذوب ملاحت و صباحت منظر او گردید — میشل نیز ملتفت حالت دختر وحشی شده و به استقلی قضیه را اظهار میکند — استقلی میگوید ممکن است این دختر باعث نجات ما گردد او را بهر طوری که هست رام کرده و بطرف خودت جلبش کن میشل نیز خود را چنان وا نمود مینماید که فوق العاده در رنج و زحمت است و با چشم از مشار الیها طلب مساعدت مینماید — کم کم دختر بکلی مجذوب شده و بطرف محبوسین آمد — اطفالی را که به اذیت آنها مشغول بودند به یك نهیب از اطراف مشار الیهم پراکنده نموده و به زبان بومی به استقلی میگوید من حاضرم کمال مساعدت را برای خلاصی شما بعمل آورم

میشل که میمون دختر را روی دوش خود گذارده و با او بازی میکرد به دختر گفت اگر بتوانی ما را خلاص، زنجیر های دست مارا بگشائی اجرت خوبی خواهی داشت

دختر به آن ها نزدیك شده و پس از نگاهی که به اطراف کرد خواست زنجیر ها را باز کند ولی ملتفت شد که قفل را بدون کلید نمی توان گشود لذا محبوسین را وا گذارده و برای یافتن کلید به طرف منزل رئیس دهکده رفت

رئیس دهکده ومهمانان در اطاق نهار خوری مشغول خوردن غذا بودند — میمون رئیس هم در سر میز آمده و مشغول خوردن غذا بود

رئیس پس از صرف غذا کم کم کسل شده و در سر میز شروع به چرت زدن می گذارد — در این موقع دختر برای ربودن کلید ها داخل اطاق شده و کلید ها را از جیب رئیس درآورده و خارج می شود — در حین خروج دختر میمون رئیس دهکده را از خواب بیدار نموده و دختر را باو نشان میدهد — رئیس فورا طرف دختر رفته و کلید ها را جبرا از مشار الیها مسترد میدارد از صدای کشمکش آن ها کاکا وارد اطاق شد و سبب نزاع را سؤال میکند — رئیس قضیه را شرح میدهد کاکا دختر را در اطاق القبا انداخته و درب اطاق را قفل نموده و کلید را در جیب نیم تنه خود می گذارد

قورشی و کیلی کمپانی - خیابان ناصریه نمره ۱۰۰ - نمره ۱ تلفون ۷۲۶
نمره اعلان ۳۱۳ ۶ - ۱۰

نمایش و کنسرت

کمدی طبیب الفصحاء که یکی از بهترین مصنفات استاد شهیر مولیر و ترجمه بهترین نویسنده محترم آقای میرزا اسدعلیخان نصر میباشد در لیله ۵ شنبه غره جمادی الاول در سالون گراند هتل بمعرض نمایش گذارده خواهد شد ولهای این نمایش را بهترین آکتر های ایرانی (اعضای شرکت کمدی ایران) عهده دار خواهند بود ندیدن این نمایش باعث پشیمانی جبران ناپذیری است و بلیط های این نمایش را قبل از شب نمایش در مراکز ذیل و در شب کنسرت درب گیشه گراند هتل تهیه فرمائید

خیابان قوام السلطنه مغازه لوازم التحریر فروشی میرزا اسدالله خان
خیابان ناصریه مغازه گل بهار
خیابان لاله زار مغازه شعبه شرکت سیگاری
خیابان امیریه دواخانه گلشن
بازارنو مغازه سیگار فروشی برادران رضائی رشتی
چهار راه حسن آباد دواخانه جاوید

نمره اعلان ۴۳۲ ۳ - ۳

از برلن مورخه ۲۳ اکتبر ۱۹۲۷

برلن - مذاکرات راجع به مرتفع ساختن اعتصاب معدنچیان آلمان مرکزی که در وزارت مشاغل آلمان بعمل میامد منجر باین حکمیت گردید که کار فرمایان مزد عمله جات را از قرار یازده و نیم درصد اضافه نمایند

مجلس ریشتاگ طرح قانونی راجع باضافه حقوق مستخدمین را به کمسیون بودجه ارجاع داد

فراکسیون حزب مرکز ریشتاگ از تشکیل جلسه فراکسیونی در موقع تعطیل موقتی مجلس برای ارتباط داشتن با کمسیون های مامور شور قانون مدارس و قانون اضافه حقوق مستخدمین امتناع ورزید.

حزب سوسیال دموکرات ریشتاگ پیشنهادی تهیه و تقدیم مجلس داشت مبنی بر اینکه بیمه مستخدمین در باره کلیه مستخدمین بدون رعایت عایدات آنها توسعه پیدا نماید و حد سن اهم به سن شصت معین کند

مراکش - جهاز (الدنیورك) اولین جهاز آلمانی است که پس از جنگ وارد آبهای مراکش میگردد. جهاز مزبور در بندر (کازا بلانکا) لنگر انداخته و بارهائی که متعلق به مراکش بود خالی نمود.

ژنو - منشی مجمع اتفاق ملل وزیر سابق امور خارجه (اوروگای) را بسمت ریاست اداره حقوقی دارالانشاء مجمع معین و بر قرار نمود

رم - محافل دربار و اتیکان از مقالهٔ که روزنامه حزب فاشیست در باب قضیه رم انتشار داده اظهار رضایت می نمایند زیرا که مقاله مزبور راه تازه برای مذاکرات دیگری مفتوح ساخته است

مسکو - در یك حکم رسمی دولت روسیه احضار راکوفسکی و بر قراری دووکالسکی را بسمت سفارت کبرای روسیه در پاریس تایید مینماید

یونان - خبر واصله از آتن مشعر است که مامورین سرحدی یونان و صربستان توافق نظری حاصل نمودند که آنچه که راجع به دسته جات کمیته چی کشف می نمایند به یکدیگر اطلاع دهند. مامورین سرحدی یونان یك کارد غیر نظامی تشکیل داده اند

در یونان جشن هائی بمناسبت یکصدمین سال جنگ بحری (ناوارین) شروع و هیئت های انگلیسی و فرانسوی در آن حضور دارند. در (پیلوس) اولین سنگ بنائی که خیال دارند با تفخر این جنگ ساخته شود کار گذاشته شد

برلن - اتحادیه جراید آلمان به افتخار مدیر روزنامه بوئنوزر موسوم به (ناسیون) ضیافتی داده اند - وزیر مختار اوژانتین و نمایندگان وزارت امور خارجه نیز حضور داشتند

لندن - از لندن اطلاع میدهند که بجای لرد روبرت سیسل معاون سابق وزارت امور خارجه موسوم به رونالد (ماکویل) بعضویت کابینه انگلیس نامزد و بر قرار گردید

آرژانتین - از رم خبر می دهند که دولت آرژانتین در ایطالیا سه فروند تحت البحری سفارش داده است

مکزیك - از واشنگتن خبر میدهند که دولتین امریکا و انگلیس بر علیه طغیان و انقلابات اخیر مکزیك اعتراض نموده اند بمناسبت اغتشاشات اخیر مکزیك دولت حکم داده است کلیه قطارهای آهنی که بطرف دول متحده امریکا میروند بمعیت نظامیان باشند و نظامیان دستور دادند بطرف کلیه اشخاصی که بدون جهة در خط سیر قطار آهن هستند شلیك نمایند

از نیویورك اطلاع میدهند که رئیس معادن انگلیس که از طرف دزد های مکزیکی دستگیر شده بود مجددا آزاد گردید.

Diumnal
امپول دی یومرنال
که اشتهارا زیاد کرده باعث چاقی می شود
نمره اعلان ۳۹٤ ۸ - ۳۰

فروش در کلیه دواخانها و مغازه های معتبر
نمره اعلان ۱۵۸ ۹ — ۱۵

کرم سیمون
صابون سیمون
بهترین وسیله برای نرم و صاف و شفاف نگاهداشتن پوست است بالاخره شما را رو سفید و قشنگ می کند.
نمره اعلان ٤۱۹

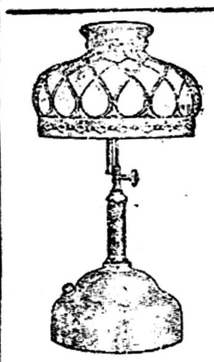

چراغ الماس
با مکمل ترین وسیله روشنائی ۳۰۰ شمع قوه - بدون لعف و دود - ظریف پردوام - باصرفه (درهر ساعت فقط ۱۲ الی ۱٤ مثقال نفت مصرف مینماید) سهولت فوق العاده در استعمال و نگاهداری لوازم یدکی موجود و ارزان - آقایانیکه تهیه نموده اند صفات فوقرا با مضاعف تصدیق دارند

«مخصوص رومیزی»

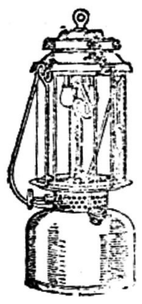

مرکز فروش: «مخصوص ایوان و باغ»
مغازه یك کلام ناصریه
نمره اعلان ۲۱٤ ۳۰ - ۳۰

بهترین واکسها

واکس مشهور Lion Noir «شیر»
«معروف به شیری است - علت رجحان پس از امتحان ثابت خواهد شد
نمره اعلان ۳٤۱ ۱۲ — ۱۵

مطبعه بوشهر

تشکر خورده مالکین

از مدیر محترم جریده فریده اطلاعات اسقدها داریم در عالم وطن پرستی و تشویق یك عنصر فعال مملکت سواد عریضه تشکر اهالی و خورده مالکین حومه طهران را در آن جریده فریده درج فرمایند

حضور مبارك بندگان حضرت مستطاب اجل اکرم آقای داور
وزیر محترم عدلیه دامت شوکته

موضوع طرح قانون راجع برسیدگی به تعمیر و احیای قنوات اشتراکی بین ملاك که توسط جراید انتشار یافته موجب اهتزاز روح خورده ملاك گردیده و برای تقدیم تبریك و امتنان و تشکر این معروضه را حضور مبارك عرض مینمائیم که بوسیله ایجاد این قانون مقدس بزرگترین قدم برای اصلاح و عمران این آب و خاك برداشته شده چه که یکعده متنفذ خود خواه که خودرا ملاك کل و ارباب عمده فرض میکنند بوسیلهٔ اینکه در تعمیر و آبادی قنوات مساهله نمایند و ملاك ضعیف مشترکین خودرا از میان ببرند قسمت عمده املاك ایران را عاطل و ضایع گذاشته بودند و امیدواریم همین قسم که همت بزرك حضرت مستطاب عالی باین فکر عالی توجه یافته درطرز جریان این قانون نیز توجهی فرمائید که در مواقع محاکمات باسرع وقت رسیدگی و عامه مشترکین را مجبور بابادی قنوات نمایند و مثل سایر محاکمات باعتداد و اطالهٔ وقت نگذرد در خاتمه تشکرات فائقه را حضور چنین وزیر عادل بزرك تقدیم میداریم که دست ظالمان متعدی را از سر مظلومان بیچاره کوتاه فرموده اید وامیدواریم که خدایتعالی بر ارتقاء مدارج حضرت اجل عالی بیفزاید

رباش تا صبح دولتت بدمد — کاین هنوز از نتایج سحراست

نمره اعلان — به امضاء و مهر عدهٔ زیادی خورده مالکین حومهٔ طهران و شمیرانات

کلید صحت و تندرستی

خمیر دندان (دوراماد)

دوراماد اختراع جدید

آلمان بهترین خمیری است از ترکیبات «اشعه رادیم» که ظرف مدت ٤ هفته کوشت دندانرا مستحکم - میکروبها را بلافاصله معدوم - جریان خون را در قسمت های مختلفه دهان زیاد - دندانهارا سفید و از کلیه امراض دهانی جلوگیری مینماید استعمال «دوراماد» صحت شما را حفظ مینماید

پروفسور «مانلوك» متخصص دندان در مجله اخبار طب و دندانسازی تحقیقات عمیق خود را در باب «دوراماد» نوشته است

خمیر دندان «دوراماد» استعمال نمائید و تا آخر عمر وجاهت و جوانی خود را حفظ دارید

«دوراماد» مناسب - و در عموم دواخانها و برای همیشه راضی باشید

مبتوانید یك لوله آنرا خریده
نمره اعلان ۲۸٦

امتحان شده

بهترین اغذیه ماکول برای تقویت مزاج و قوه باه خاویار است محل فروش جزئی وکلی خیابان اسلامبول مقابل اداره خالصجات

۳ - ۲۰ — نمره اعلان ٤۳۱ — مغازه شبلائی

محصولات وطنی
BP
نفت نخلی - نفت ایران
بنزین پارس
بنزین پارس و نفت نخلی در کلیه نقاط طهران بفروش میرسد
نمره اعلان ۱۲۵